

Nu we zullen afwachten, wat er uit wordt. In den chaos van het Genootschap woeven thans drie elementen. Voorst: eenige gemodereerde Gereformeerden, die geen mede of kracht meer behielden. Dan: de Modernen. En eindelijk de Irenischen.

Nu denken de Modernen dat het uitwerpen der Gereformeerden op hun voordeel zal uitloopen. En de Irenischen denken dat zij er wel bij zullen spinnen.

En alleen naar die utiliteitsberekening bepalen beiden hun standpunt.

KUYFER.

Uit de onthomene Kerken.

Wie zou het voor enkele maanden hebben kunnen vermoeden dat te Aalen, in onze vreedzaamste achterhoek, weldra een treurspel als te Leiderdorp zou worden afgespeeld, elchod onder waardig houding zoowel van de zijde der regering als der justitie, en daarom met een meer bevredigend afloop tot na toe.

Ziehier het vervolg der geschiedenis sedert den vorigen Zondag. Op verzoek van den burgemeester had Ds. Gangel er van afgezien, om Woensdag 11 den jaarlijkschen biddag voor het gewas in de kerk te houden, om acht dagen lang tijd te geven tot kalmeering der gemoeienden, in de hoop van in dien tusschenruimte een modus vivendi met den ring te kunnen treffen. Die bleek echter spoedig te vergeefs. Da. Heeren van Winterwijk verklaarde de heit van onze waarden leerzamer a. s. Zondag te zullen verduiden. Kerkevoogden besloten nu, in overleg met den Kerkeraad, hoe trouw het ook ware, de kerk a. s. Zondag voor beide predikanten te sluiten, gedurende den ganschen dag, evenals den vorigen rustdag, daar de aanhangers van Ds. Soede en van het Class. Bestuur reeds eenige dagen de kerk dag en nacht bezaaiden, om evenals den vorigen Zondag, den Kerkevoogden te beletten, indien zij er zouden willen binnengaan.

Tegen Vrijdag en Zaterdag werd de toestand steeds dreigender. Vrijdagavond kwam een jeugdig vriend den Kerkeraad verzoeken, dat er gevaar bestond voor het leven van onze geliefden leerzamer, daar een van de aanhangers van Ds. Soede onder drie getuigen met verhooring, van zichzelf gezwoeren had, onze leerzamer, als hij op den kansel kwam, met een revolver te zullen uitschieten, en omziedende daarna een tweede schot door zijn eigen hoofd te zullen jagen, welke zaak natuurlijk onmiddellijk ter kennis van de politie werd gebracht. Zaterdagmiddag bleek dan ook dat regering en justitie op alle gebeurtenissen waren voorbereid. Een sterke macht van dragonders en voetvolk rukte ons door binnen en bezette verschillende punten, terwijl de pastorie den ganschen nacht door patrouilles werd bewaakt.

Tegen den avond kwamen Z.E.D. de Commissaris des Konings en de Procureur-Generaal uit Amstel en de Officier van Justitie uit Zutphen in persoon de leiding der politie op zich nemen. Om negen uur werd Ds. Gangel op het raadhuis onboden voor hen, en door allen zonder onderscheid op de meest heersche wijze bejegend. Na blootlegging van den toestand aan Z.E.W., trachtten genoemde autoriteiten hem te bewegen, om af te zien van het gebruik der kerk, tot dat de rechtbank zou hebben beslist, en de beurtten alle over te laten aan Ds. Soede en den ring.

Z.E.W. verklaarde dat zulks voor zijn rechtsgevoel reeds onmogelijk was, maar hij ook op die wijze niet mocht beschikken over de aanspraken, die verweerd het meerder deel der gemeente liet gelden op de kerk, en het feitelijk hierop zou neerkomen dat een 600 a 700 gemeentelieden, die tot geen prijs Ds. Soede noch een der rindpredikanten wenschten te hooren, zich niet mochten laten verstoken van de zendingen van geregelde godsdienstoefeningen; dat daarvan dus geen sprake kon zijn.

Z.E.W. en de Procureur weeten hem op het gevaar voor zijn veiligheid vanwege de opgewondenheid van een deel der lagere volksklasse; waarop onze leerzamer verklaarde zich veilig te weten in de hand zijn Gods, zonder wiens wil geen haar van zijn hoofd zou geknakt worden; maar ook dat hij als een burger burger toekende, mocht rekenen op de bescherming der wet, en het toch niet aangien bij een uitzonderende rechtsbedeling als in ons land, zich te laten boycotten als in Ierland door het gepeupel, dat door anderen daartoe opgezet, de geheele beweging leidde. Z.E.W. wilde de zaak door den rechter zien uitgaan, en zeide dat heeren kerkevoogden, als het niet anders kon, tot zo lang de kerk zouden sluiten. Daarop stelde men voor om Ds. Soede in plaats van Ds. Gangel de morgenbeurt te laten vervullen, en dat deze zich met de middagbeurt zou vergenoegen. Ook dit wilde Z.E.W. toegeven, evenwel onder de volgende voorwaarden:

1. Dat de Burgemeester op morgen een proclamatie zou uitvaardigen, dat elke verstoring der godsdienstoefening zou gestraft worden volgens de wet.
2. Dat de Burgemeester op morgen de godsdienstoefening der kerk zouden willen blijven bezetten tot middag, voor den rindpredikant, zooda men reeds gezegd had, Z.E.A. de kerk zou doen ontruimen.
3. Dat de voldoende politie in de kerk aanwezig zou zijn om elk begin van wanorde te constateren.
4. Dat de politie het rechtsbestaan van heeren kerkevoogden zouden beschermen, tegen overweldiging der deur door het gepeupel, zooda den vorigen Zondag, wanneer kerkevoogden om half twee een predikant binnen de kerk zouden brengen, om den predikant de deuren te openen voor het publiek. De procureur-generaal meende dat zulks was partij kiezen voor Ds. Gangel tegen het Class. Bestuur, en dus ongeoorloofd. Z.E.W. wees er op, dat te Leiderdorp een kerkevoogd op vertoof van het sleutelrecht bescherming van politie en luizen ontving, om den weg voor den rindpredikant tot den kansel te banen, en dit geen partij kiezen werd geacht, waarom het hier dan in een tegenoverstelling gevel wel zou zijn.

Kerkevoogden niet anders vroegen dan bescherming tegen overweldiging der deur.

Evenwel het bleef er bij, de kerk zou den ganschen dag gesloten blijven. Met eenige zorg zag men den volgenden morgen tegenover. Ds. Soede had zijn partijgenooten aangespoord om reeds zoo vroeg mogelijk te komen, want hij wilde er bij zijn preken, hij alleen was de wettige predikant der gemeente Ds. Gangel had al zijn vrienden met reeds den vorigen avond laat en des Zondags morgens laten weten, dat er geen kerk zou zijn, en hun gezanten telkens te blijven om vooral geen reden tot beklag te geven, dat eenige honderden boeren ook Z.E.W. naar den kansel hadden willen geleiden. Van onze vrienden verscheen er dan ook bijna niemand; men zocht in de verschillende buchten, in groepen, stichting voor zijn haat op eigen gelegenheid.

Om half tien begon het geweld der tegenpartij bij de gesloten kerk, onder allerlei verveningsingen; om middellijk liet de officier van justitie door den commandant der troepen het kerkplein ontruimen door het publiek, dat naar alle zijden heenstroomde. Er waren namelijk vele honderden partijgenooten uit alle onafgelegen gemeenten gekomen om mede aan het tumult deel te nemen, uit Bredevoort, Interswilde, Lichtvoorde, Varsveld en Dinaper. Alle bleef nu nookende en werkende in de herbergen, totdat door een optrekkelijk klokgekluis in den middag, door den koster, wien zulks door Kerkevoogden verboden was, het volk met nog groter woede naar de kerk stroomde. Nieuwe ontruiming van het plein door de militairen. Doch nu trokken een honderd man naar het diaconie-ambushuis, bevoord door een 22-tal ouden van dagen, en koelden daar eerst hun kwaad door de muren te slaan, en die arme lieden een doodschoot op het lijf te jagen. Daarop ging het tierende en vloekende naar de pastorie; deze was echter reeds afgezet door militairen, terwijl de Commissaris des Konings, de procureur-generaal, de officier van justitie, de burgemeester en de commandant zich voor den ingang gepostreed hadden en er een charge gedaan werd op de menigte, die alsoo onbegrijpend werd. Daarop werden de kerkevoogden ontruimd, en bleef het verder den middag en den avond onder sterke bedekking rustig.

Tegen den avond werd door de bevelminder der autoriteiten deze schikking getroffen met Ds. Soede en de zijnen, dat de kerk zou gesloten blijven tot aan de uitspraak der rechtsheren, en iedere partij op eigen gelegenheid plaats zou zoeken voor zijn godsdienstoefeningen.

Tot op dien oogenblik is alles in rust; een deel der militairen is reeds weer vertrokken.

Openlijke aankomst toe aan de waardige houding der hoogere autoriteiten en hun krachtig optreden, waardoor ongetwijfeld bloedstorting is voorkomen.

De Heere regere! Hij die het geroep zijner ellendigen verhoort, zal ook dit doen medewerken tot de eere Zijner Naams. Aller broeders hand stroomt over van of en dank. Reeds is er binnen al uren voor een duizend gulden ingescreemd voor een noodkerk.

Hoe men diakenen afmaakt!

NEDERHOOFD-BERG. Donderdag den 10en Maart. 's Avonds te 7 uren, ontving de diaken J. van Veen van 't Class. Bestuur van Amstelveen, 't bericht, dat hij zinselve het ingezonden stuk van de Redactie, 't voorloopje was geskikt, en werd hij tevens verzocht, om in de (vreesd Dinsdag uitschreeven) kerkeraadsverg. van Vrijdag den 12 Maart 's middags te 3 uren de kas, enz. over te dragen aan den tweeden diaken.

Toen de heer van Veen Vrijdag middag ten huize van den predikant, waar de vergadering zou gehouden worden, zich aansloot, verscheen de predikant voor een hietje van de deur, en vroeg hem, of hij zijne stukken bij zich had.

De heer van Veen antwoordde, op de stoep staande, dat hij, aangezien de afgetreden diaken nog geen rekening gedaan had over 't vorige boekjaar, niet in staat was, de kas over te geven. De predikant wilde hem daarop niet binnen laten, vooraleer den kerkeraad daarvoor ging loopen, bevestigde ieder, maar hoe men iemand, die 7 a 8 jaren trouw de gemeente als diaken heeft gedient, zoo onbescheiden kan behandelen, kan iemand, die niet zoo erg synodaal is, niet recht vatten.

Ten vervoelge van 't geen door Ds. Karssen uit Nederhoofd-Berg werd medegedeeld, diene 't volgende. Terwijl Ds. K. in 't Hemelste sprak en dus de anti-Classicalen van de baan waren, hebben de Classicalen de vrijheid genomen in de kerk in te breken, de sloten van de deuren af te nemen, en daarvoor andere in de plaats te brengen of de deuren te barricadeeren. Wel heiltoet de heer E. van Emmelk bij den Burgemeester daartegen protest ingebracht, maar de daden werden niet geneemd. Dezelfde zonen van Hermandad die Ds. K. en den president kerkevoogden bevestigde. En die weigerden, hadden dit alles nog niet van justitie. Met een geluid werd gedurende den ganschen nacht gewaakt door Classicalen, anti-Classicalen en politie, tot Zondagmorgen te ruim 8 1/2 ure. Hadden de anti-Classicalen geen wacht gehouden, dan zoude wellicht eer het dag was, alles ontsloten zijn, doch daarvoor was geen gelegenheid. Daarop verschenen er drie heeren, die als kerkevoogden de toegangen wilden ontsluiten, maar schied bewing hen toen zij den president kerkevoogd E. van Emmelk gepostreed zagen met zijne twee getuigen A. Snel en G. van Hilten, en hun troost zochten bij den WelEerw. heer A. Veenhuizen. Daarop verscheen een brigadier-majoor, die aan Ds. K. zijne bevelen volbracht had en vroeg uit naam van den officier van justitie ingang voor de gemeente, waarop de genoemde kerkevoogd vroeg en geantwoordde, om zich als vergeten van justitie te geven macht te zien. Doch er was geen verandering te geven aan de justitie, en die meer voor ontzag dan voor werkelijkheid was, mochten wij bewijzen. De president kerkevoogd wilde dan ook aan een wetig gezag onderworpen zijn, na geconstateerd te hebben door zijne getuigen dat hij niet aan de politie vergruipen zoude. Verder vroeg de Burgemeester wie inbreuk gemaakt had op zijn gevoerd beheer. Als deze namen maar op wilde noemen, dan zou hij bereidvaardig vertrekken.

Verder werd nog aangehouden, dat geen politie in werking treedt, voor en alle de rechter een vormis uitgesproken heeft.

Tot ruim negen uur werd gewacht, eer dat de predikant, Kerkeraad en kerkevoogden, geconstateerd door twee zonen van Hermandad verschenen en, niet de hoofdingangen — maar een achterdeur ingetrok werd door Ds. Gangel, F. Colen, F. Colen, en Ds. Gangel. C. van Emmelk onder getuigen nota werd genomen. Toen deze heeren en de kerkelijke beambten ter plaatse waren, werd 't eerste achterdeur voor de gemeente geopend, die trouwens maar slecht vergeten werd.

Gedurende de godsdiensttoefening hielden 4 politie-mannen de wacht van binnen, en 2 buiten de kerk, wat trouwens geheel onnodig bleek, want de kerk werd, ook volgens 't gevoelen van den Burgemeester, geheel onbegrijpelijk gestoord.

Bij 't verlaten van 't kerkgebouw werd door den heer C. van Emmelk op gelijke wijze tegen het sluiten geprotestteerd.

De rust werd gedurende den ganschen dag niet verstoord, wat bij zulk een onnodig optreden der politie genoeg verwondering baart en ons tot dankbaarheid aan den Heere stemt.

WAAROMINGEN, 13 Maart. Heden avond vervoegde zich Ds. Elisma van Bennekom aan het kerkgebouw alhier, om zijn vacaturebeurt waar te nemen. De ring had echter, na de reformatie te Bennekom, verandering in de vacaturebeurten gemaakt, zonder er Ds. Elisma in te kennen of kennis van te geven. Ook op het verzoek van den kerkeraad te Bennekom, om als wettige opzitters, erkend te worden, gelijk hij erkent als kerk dienaar, van het Synodaal viel verlost zijn, of die nog worstelen om van dat job verlost te worden, en dus geen historische banden met de genaburde kerken, verbroken heeft, was door den Kerkeraad van Waeningingen niet geantwoord. Ds. Elisma, die niet wetende of hij verwacht werd of niet, kwam, naar werd tot teleurstelling en droefheid van vele afgeweken, die het kerkgebouw weer verlieten, toen Ds. Roth den kansel beklom, die hier en alles behalve gewild prediker is. De Classicalen van Arnhem mochten juchten bij de trouw aan hen bezwezen, door onze kerkeraad niet name door Ds. Roth. Maar, als de geruchten waar zijn, juchte de kerkeraad alhier niet over de heerschzuchtige handelingen van het Class. Bestuur van Arnhem. De diaconie alhier heeft een kapitaal van f 20.000 op het Groothoofd, dat te mogen lichten, om daarvoor een hypotheek te nemen op een pand ter waarde van f 7.000. Dat gaf meer rente en was wel noodig daar de inkomsten niet vermoederen, terwijl Ds. Roth steeds preekt voor een kleine schare, soms minder dan 15 personen uitmakende het Class. Best. gevar vredeend voor zijn koninkrijk, weigerde, zegt men en dat van zulk een vriendelijke collegie dat Ds. Elisma volstrekt niet beoefend zou hebben om zijn gaan naar het Geref. congres, maar den vorigen avond meende leerzamer van Bennekom, Ds. Boonstra in zijn gaan naar Oud-Alblas zoo bond, dat hij zijn stukken niet krijgen kon, tenzij hij eerst onderdanig dienaar speelde en (zwart op wit) verklaarde geen belofte te hebben gedaan om de Synode af te zweven.

De dagbladen hebben ons bericht, dat het Classikaal Bestuur van Harderwijk, vroeger zoo zeer geacht door gehechtheid aan Gods Woord, en de leer der vaderen, thans in Synodalen geest handelend is opgetreden. Dit is geschied na uitbanning diel leden, welke Gods getuigenis boven reglementen stelden. De meerdertelheid der Leden is nu volbloed Synodaal, al zijn de Leden, onder vroeger met eere genoemd onder de Orthonomen. Toch is het noodig te weten, dat er nog drie Leden in het Bestuur zitting hebben, die niet mede bevalligen in den raad der Synodalen.

Het zijn de Ouderlingen: Van Bruggen uit Hatten Van Nert en Westerink uit Elburg. Deze twee hebben zich steeds verzet tegen de handelingen van hen, die Broeders uitbannen en onderdrukken, zijn we goed ingelicht, dan hebben ze plan daarin te volharren. Als men dus leest, dat het tegenwoordig Classikaal Bestuur van Harderwijk hetzelve onderdanig dienaar werd van de Synode, dan wete men, dat dit thans bestaat uit vijf predikanten, die de woorden der Schrift: 'Spreek alzoo, en doet alsoo!' alleen voor de eerste helft opvolgen. Orthodox preken, dat gaat nog zoo wat, orthodox handelen, schijnt overbodig bij hen.

Deze vijf heeren (1) hebben dan nu de koe bij de hooren gevat; en toch zijn er een paar onder, die schoorvoetend medegaan; daartoe gedrongen door den der leden, die waarschijnlijk eerstdags wegens Synodalen ijver zal gedeceerd worden worden.

Van harte wenschen en hielden vele Veluwanen, dat de drie, genoemde Ouderlingen weder kracht en vrijmoedigheid ontvingen, opdat ze niet luistren naar het geluid van den listigen vogelaar; noch zich laten verschrillen door hen, die thans in 't Classikaal Bestuur het hoogste woord voert, en door onbeschofte uitvalen elk zoekt te overbluffen. De trouwzige tooneelen te Nijkerk, komen voor rekening van predikanten, die hun eigen Kerkeraad griep aanklaagden; en van de mannen, die verblijd waren, toen verraders hun geleidelijk gaven de Nijkerk Broeders te vervolgen. Maar . . . God regere!

VELUWANS.

(1) De zesde plaats is vacant

Ingezonden Stukken.

Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.

Mijnheer de Redacteur!

Gelezen hebbende het ingezonden stukje uit Huizen, voorkomende in de Herant van den 6 dezer, zien Kerkevoogden der Herv. gemeente alhier zich gedrongen het volgende in de Herant te plaatsen.

Kerkevoogden hebben zich ten hoogste verwonderd over de verregaande onbeschaamdheid van dien 'bestendigen lezer', die zich niet ontziet om de waarheid zoozeer in het aanzicht te slaan, en daarvoor een weekblad uitkiest, dat zulk een strijd voert, om waarheid en recht tegen leugen en onrecht te verdedigen.

De inzender beschuldigt Kerkevoogden als zouden zij den heer Karssen gelast hebben om niet meer met Gods volk om te gaan.

Als hij alvorens te schrijven den heer Karssen geraadpleegt had, zoude hij er verre van af zijn geweest, zulke leugentale te doen plaatsen.

'Is wel een bewijs, dunkt ons, dat hij de Christelijke liefde op het oogmerk had, dat hij zijn stukje schreef, geheel heeft gemist; en wellicht heeft hij deze liefde nooit bezeten.

Waarom schied deze lasteraar zijne pijlen uit de duisternis, en waarom voorziet hij zijn geschrift niet, zoodaals een eerlijk man betaamt, van zijne naamteekening?

U bij voorbaat dankzeggende voor de opname dezer regelen, hebben wij de eer met de meeste hoogachting te zijn

U.E.D. die, dienaren,

D. KOS L.Z., Voorz.

P. S. VERWELD, Secr.

Hoogachte Redactie!

Mag ik beleefd voor deze weinige regelen opname in de Herant verzoeken.

Ik wenschte in den tegenwoordigen kerkelijken strijd de aandacht van het daarin mede levend publiek ernstig te bepalen bij de Broederkerk, broederlijke samensprekingen over de reformatie der Kerken, 't blaadjes, uitgegeven bij A. Jongbloed te Leeuwarden.

De een zegt: 'Ik ben van hen die het Synodaal job afwerpen.' De andere: 'En ik van hen die dat ongeoorloofd achten.' — Een derde: 'En ik van geen van beide.' Aan deze verschillende denkbeelden verbinden zich bij de geloovige gemeente geliefde namen, en zoo ontwikkelt zich een spraakverwarring, die ernstig dreigt de reformatie der kerken te doen ontaarden in partijstrijd. Helaas, de geschiedenis is daar, om aan te toonen hoe lichtelijk onder menschen, ook onder geloovige menschen, die heillooze overstap wordt gedaan.

Ten midden der spraakverwarring laat 'de broederkerk' dominee A. en doctor B. en hunne denkbeelden rusten en geeft een vreesde, maar voor den eerlijken lezer begrijpelijk, aan eenzijdigheid gepende, studie, van hetgeen Gods Woord, de Bijbel, van de Kerk van Christus zegt.

'Gij zijt van Christus' is het motto eener zeer lezenswaardige leerrede van Ds. J. C. Sikkel te Hilaard. En immers, zal de reformatie der kerken zijn naar Gods wil, dan zal de wortel Davids ook de wortel der reformatie moeten zijn.

Ik ben daarom zoo vrij, de aandacht te vestigen op genoemde blaadjes en ook op de leerrede boven vermeld.

Ik hoop van de welwillendheid uwer geachte redactie, dat mijne regelen niet al te onbeduidend voor opname mogen worden geacht en betuig bij voorbaat daarvoor mijn dank.

Met de meeste hoogachting,

Een bestendig Lezz.

O. 8 Maart 1887.

Kerkelijke Berichten.

Zestal.

NEDERLANDSCH HERV. KERKEGEOOTSCHAP. Weesp. L. J. van Apeldoorn te Hst. H. Hoekstra te Utrecht. A. Renier te Elspeet. T. J. Ringeling te Kampen aan de Lek. G. Ringalda te Utrecht en W. Ringalda te Harnelen.

Franeke. J. Herderschnee te Borkelo. J. W. Hoogstraaten te Edam. B. W. Colenbaander te Herwen H. R. S. P. Begeman te Wimmarn. J. F. L. Muller te Assendelft en A. Wijn te Oldehoopdaide.

Drietal.

NEDERLANDSCH GEREFORMEERDE KERKEN. Zwartsluis: Fernhout te Traun. Klomp te 's-Graveland en Bouman te de Meer.

Tweetal.

NEDERLANDSCH HERV. KERKEGEOOTSCHAP. IJsselmuiden C. A. E. C. Gravenheijer te Oosthem c.a. en J. Vonk te Oldebroek.

Dalfsen: Anink te Almen en Vermeer te Zwolle.

Toezegging van Beroep.

NEDERLANDSCH HERV. KERKEGEOOTSCHAP. Hoornsterwaag C. A. P. van Binnendijk, cand. te Utrecht.

Beroepen.

NEDERLANDSCH HERV. KERKEGEOOTSCHAP. Dinteloord C. A. C. Bouthoorn te Sprang.

Holten. T. J. Ringeling te Kampen aan de Lek. Goens te Drieboeren en Zuid-Schamer (cl. Alkmaar). Oude-mirdum c.a. E. J. Hommet te Oldedoom.

Herwinen. H. ten Kate, te Wapenveld. Heinkenwand, P. van Binnendijk, cand. te Utrecht.

Aangenomen.

NEDERLANDSCH HERV. KERKEGEOOTSCHAP. Terburg. J. I. Oudegeest te Boxtel.

CH. GER. KERK. Hijken. H. Siertsema, cand. te Kampen.

Bedankt. NEDERLANDSCH HERV. KERKEGEOOTSCHAP. Hedel. C. P. N. Pikaar te Overschie.

Middelburg. G. J. Barger te Driebergen. Handwijk. E. A. Landerer te Oosterwolde (cl. Elburg).

Wouterwoude. J. Hoekstra te Burum en Munnekeert. Pretoria c.a. platina in Zuid-Afrika E. W. Heineken te 's-Hage.

Helzenwoud. A. E. L. W. Römer te Buurmalsum (cl. Tiel).

Marken. J. C. K. Nonhebel te Woudrichem.

Tierjaant en St-Nicolaas. J. Rijnberg te Ternaard.

Heemdoorn (cl. Tiel). G. B. Bruning te Workum.

CH. GER. KERK. Westzaan. H. Siertsema, cand. te Kampen.

Advertentien.

VERSCHEENEN:

Kort verhaal van de schorsing van Ds. WINCKEL en twee Kerke-raadsleden te Oudewater.

Uitgegeven voor rekening van den Schrijver ten voordeele van de armen der Geref. Kerk (doleerende) aldaar en verkrijgbaar gesteld tegen toezending van 25 Cent, bij E. C. RAHMS, Boekh. te Oudewater. (146)

De Amsterdamsche Kerkbode

OFFICIEEL ORGAAN

van de Nederduitse Gereform. Kerk (doleerende).

verschijnt des Zaterdags. Elk nummer bevat 8 tot 12 bladz. gr. kwarto druks en kost per jaar EEN GULDEN: franco per post door het geheele rijk 25 Cents meer. Inhoud van No. 1-6: Officiële Mededeelingen. — KUYFER, 'Waarom bleef jij zitten tusschen de stallingen?' — Voor Kinderen. — KUYFER, 'Want hij is heftig!' — Uit Afrika. — Uit Amerika. — B. VAN SCHELVEN, 'Om de discipelen af te trekken achter zich?' — N. A. DE GAAY-FORMAN, Brieven. — KUYFER, 'Het is te veel voor u!' — Nommis van het Classicaal Bestuur van Amsterdam, doende wat des Kerkeraads is, in de Ned. Herv. Gemeente te Amsterdam, contra Dr. F. L. Rutgers. — Provisionele regeling van de werkzaamheden van de Dienaren des Woords, de Ouderlingen en de Diakenen der Ned. Geref. Kerk te Amsterdam (doleerende), door den Kerkeraad vastgesteld 16 Dec. 1886. — KUYFER, 'Juda, jij zijt het.' — KUYFER, De bevestiging van de nieuwverkozen Opzitters en Armverzoegers. — B. VAN SCHELVEN, 'Het Huis mijns Vaders.' — Gereformeerde Praatjes. — KUYFER, 'Een slaan aan den weg.' — KUYFER, Mededeelingen. — Uit den vrede. — Berichten uit de onthomene Kerken. — KUYFER, 'Dan geeft schoone woorden.' — Kerkenordening gesteld in de Nationale Synode der Gereformeerde Kerken, te zamen beroepen en gehouden binnen Dordrecht in de jaren 1618 en 1619.

Advertentien

VOOR DE

AMSTERDAMSCH Kerkbode,

tot en met Vrijdag ontvangen, vinden zekerheid voor de plaatsing.

5 CENTS PER REGEL 5

grootte letters naar plaatsruimte.

Abonnementen en Advertentien worden alleen aangenomen ten kantore van de Amsterdamsche Kerkbode, lokaal de Brakke Grond, Amsterdam, en bij de gewone Rondbrengers. Abonnementen als ook de Advertentien beneden 20 regels bij vooruitbetaling te voldoen.

COLPORTEURS buiten Amsterdam kunnen geplaatst worden.

Het begin van de Reformatie

der Geref. Kerk te Klundert.

DOOR A. VAN VEEL, V. D. M. te Klundert.

Prijs 30 Cents.

Het Godslam geslacht.

Dertig Lijdspreken door A. VAN VEEL, V. D. M. te Klundert. Prijs inge. f 3.—, geb. in stempelband f 3.60.

Verkrijgbaar bij alle soliede Boekhandelaren en na toezending van het bedrag per postwissel, geschiedt de zending franco door den Uitgever J. VISSERS, te Klundert.

Bij R. M. SMITS te Middelburg is verschenen:

Openbare Brief

van het Classicaal Bestuur van Middelburg aan Ds. P. J. W. KLAARHAMER, Predikant te Middelburg, gevolgd door een schrijven aan de Ned. Herv. Gemeenten in de Classis.

Prijs 15 Cents.

Deze zeer belangrijke Brochure is niet alleen van plaatselijk belang, doch zeer lezenswaardig voor ieder Gemeentelid.

Heden verschen bij den Uitgever W. BOEKHOVEN, te Sommersdijk:

OPEN SCHRIJVEN

AAN

Prof. Dr. Ph. J. HOEDEMAEKER, IN BETREKKING TOT de Reformatie der Kerken,

DOOR

G. G. GILJEN.

Prijs 20 Cent.

Bij iederen Boekhandelaar te ontfangen en tegen intenzing van 20 Cent wordt hetzelfde franco toegezonden door den Uitgever.

Vrije Universiteit.

'Zij hebben belagen in leugen'

Ps. 65: 14.

Ten vervoelge op mijn vorig schrijven zij het mij nu vergund eenige mededeelingen te doen van eigen ervaringen, om mijne bewering te staven, dat de Vrije Universiteit, tegen alle verdrinking en vijandschap in, hoe langer hoe meer hartelijke belangstelling en gewaardeerden

WERVING VOOR OOST-INDIË.

VOOR Handgeld bij zes-jarige verblijfs / 300. Nederlanders Aanbrenngpremie 10.

Zij die zich willen verbinden moeten zich aanmelden bij een der Plaatselijke of Garnizoens-Commandanten of bij den Commandant van het Werfdepôt.

Inlichtingen kunnen gevraagd worden aan alle Burgemeesters en, ongefrankeerd, aan het Dept. van Koloniën. Zij worden kosteloos gegeven.

GEDRUK DER KON. NEDERL. STOOMDRUKKERIJ WARMOENSTRAAT, 106, AMSTERDAM.

steun vindt bij de liefhebbers van den Naam des Heeren en zijne gerechtigheid en waarheid.

Laat mij dan mogen beginnen met Amsterdam. Niet omdat Amsterdam nu juist zoo uitmunt boven alle andere plaatsen in ons Vaderland, want, oeffen de hoofdstad lang niet ten achteren staat, zijn er toch enkele veel kleinere, ook wel zeer kleine gemeenten, die het, in evenredigheid, van haar winnen in het bieden van steun aan onze stichting.

Maar Amsterdam was in 1886 het brandpunt van den kerkelijken strijd, daar is de V. U. ontstaan en thans gevestigd; daar wonen de mannen, welke te treffen, het allermeest en allereerst de toelag der tegenstanders was.

Van Amsterdam uit zou, zoo dacht men, de ondergang onzer stichting een aanvang nemen en zij zou een stoet ontvangen, die naderen zou door het gehele land.

Ja, zij had daar reeds dien stoet ontvangen, zoo juchte men in bedroevend leedvermaak. 'In Amsterdam,' zoo schreef een zeker Geldersch weekblad, welks informatie in den regel zich niet door betrouwbaarheid kenmerken, 'hadden al een driehonderd leden en begunstigers bedankt.' Misschien rekende men reeds uit, dat, daar de hoofdstad een elfde gedeelte der bevolking bevat en aan haar al licht een zesde gedeelte der kracht kon worden toegekend, de invloed der V. U. ook wel in die mate door het gehele land zou zijn verminderd.

Ook 'deftige' burgers kwamen saam, om op verzinselen te peinen, die misschien minder aan snood bedoelen, dan wel aan verstandsverbijstering op sommige punten zijn toe te schrijven. Doch hoe ook, men kwam er mede te markt, ten einde den mannen der V. U. (waarvan eenige tevens kerkevoogden waren) in het publiek niet meer of minder ten laste te leggen, dan dat zij met de Roomschen in onderhandeling waren geweest over den verkoop van de Nieuwe kerk voor een miljoen guldens, en daarbij nog een andere, een nieuw te bouwen kerk op den koop toe.

Het millienste zou dan in de kas van de Vereniging voor H. O. op Geref. Grondslag moeten vloeien, en zoo zou de reeds stervende V. U., die het anders onmogelijk lang meer houden kon, weer op de been geholpen worden. Nu dit door tijdige ontdekking mislukte, was haar einde wel te voorzien.